

SLOVENEK

Od 1. nov. dalje naročnina mesečne 80 din, za inozemstvo 50 din — nedeljska izdaja celoletno 96 din, za inozemstvo 120 din.

Uredništvo: Kopitarjeva ul. 6/III. Tel. 40-01 do 40-05

Cek. rač. Ljubljana št. 10.850 za naročnino in št. 10.849 za inserate.

Uprava: Kopitarjeva ulica 6
Tel. 40-01 do 40-05
Podruž.: Maribor, Celje, Ptuj, Jesenice, Kranj, Novo mesto, Trbovlja

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Italijani zasedli Ljubljano

Na veliki petek ob pol 7 so prve italijanske izvidnice dosegle v Ljubljano in se ustavile pred banskim palačom, pred glavno pošto in pred kolodvorom. V večernih urah in ponoči je dospelo še več italijanskih čet, ki so večina bile motorizirane. Italijanske okupacijske čete so se razmestile po mestu na odkazanih prostorih. Ljubljansko prebivalstvo, ki je bilo že prej pozvano od Narodnega sveta, naj se zadrži disciplinirano in dostojanstveno, je temu pozivu tudi sledilo ter je po potrebi italijanskim vojakom šlo tudi na roke. Na veliko soboto, nedeljo in ponedeljek je prišlo še več ita-

lijanskih čet, od katerih pa so mnoge šle dalje proti jugu. Na velikonočni ponedeljek so uradni predstavniki italijanske zasedbene vojske napravili uradne obiske na banovini in na mestnem magistratu, o čemer poročamo na drugem mestu. Poveljnik mesta je divizijski general Federico Romero, ki je izdal tudi razglas na mestno prebivalstvo, v katerem zagotavlja spoštovanje lastnine in običajev slovenskega naroda, zahteva pa, da se prebivalstvo lojalno obnaša in ulice morajo biti ob devetih zvečer do petih zjutraj prazne.

Madžarsko vojno poročilo o zasedbi Baranja in Bačke

Budimpešta, 14. aprila. Vrhovno poveljstvo madžarske vojske poroča z večerajšnjim datumom: Naše čete so 11. aprila napredovale v trikutu reke Drave ter zasedle Bačko. 12. aprila so v pokrajini med Donavo in Tiso predrele na več točkah jugoslovanske obrambne pasu. Zasedle so Subotico in Sombor.

Budimpešta, 14. aprila. Stefani. Madžarsko vrhovno poveljstvo poroča, da so madžarske čete zasedle vse ozemlje med Donavo in Tiso. Posamezni četniki in Srbi so povzročili še podrine napade na madžarske čete ter na madžarsko in nemško prebivalstvo. Z energičnimi ukrepi pa so zatrti tudi te poslednje napade.

Naslednje poročilo pravi: naše čete so napadle utrjeni sovražni pas vzdolž vse fronte in zasedle Baranja, Sombor in Subotico med Donavo in Tiso. Čete še napredujejo.

Protiletalska madžarska obramba sporoča, da je bilo delovanje jugoslovanskega letalstva v teku večerajšnjega dneva zelo šibko. Ko so se prikazali srbski aparati, je bil dan po vsem ozemlju alarm, toda bombardiranja ni bilo nikjer. Neko srbsko letalo, ki je letelo zelo visoko, je preletelo Transilvanijo v smeri proti Nyiregyhaza. Posadka srbskega letala, ki je zasilno pristala v četretku, je sestavljena iz dveh oficirjev ter petih podoficirjev, ki so vsi zdravi in nepoškodovani. Letalo samo je močno poškodovano.

Angleške čete v Grčiji

Il Picoles z dne 13. aprila poroča iz Berna: Iz Londona prihajajo poročila o angleških četah v Grčiji, ki zagotavljajo, da skušajo te čete napraviti fronto med Edeso in Katerino, ki leži v zalivu Thermaica. Po informacijah, ki so prišle iz londonskih krogov, se bodo zavezniške sile in njih zavezniki naslonile na gorsko verigo, ki se

Uradni italijanski obisk

Na banovini

Ljubljana, 14. aprila.

Danes dopoldne ob 11 je napravil kot predstavnik civilne okupacijske oblasti g. Grazioli, namestnik ministra fašistične stranke g. Serera, uradni obisk pri g. banu dr. Marku Natlačenju v banskim palači. V svojem nagovoru je poudaril, da so prišli Italijani v slovenske kraje z namenom, da izvajajo napram tukajšnjemu prebivalstvu najstrožjo pravičnost in lojalnost, da pa pričakujejo tudi s strani tukajšnjega prebivalstva popolno korektnost v zadržanju napram okupacijskim oblastem in vojski. G. Grazioli se je potem še dalj časa z g. banom zadržal v razgovoru o aktualnih vprašanjih upravnega značaja.

Na mestnem magistratu

Ljubljana, 14. aprila.

Ob pol 12 je danes dopoldne, velikonočni ponedeljek, vrnil obisk na magistratu g. Grazioli, namestnik glavnega tajnika fašistične stranke ministra Serere.

Pred mestno hišo sta se ustavila dva avtomobila. Iz prvega je izstopil italijanski dostojanstvenik. Pod arkadami in v avli ga je pričakovalo mestno uradništvo in delavstvo z direktorjem mestnih uradov g. Fr. Jančigajem, ki ga je pozdravil v imenu mestnih uradov. Nato je pristopil župan mesta Ljubljane in ga pozdravil v slovenskem jeziku:

»Pozdravljam Vas kot župana mesta Ljubljane v imenu mesta in meščanstva z željo, da bo-

začenja pri obali na bregu reke Tara in se konča z Olimpom. Ta črta zapira prehod v Tesalijo, ki je srce Grčije.

Po hitrem napredovanju nemških čet se v Londonu nadejajo ostrih borb v prihodnjih dneh.

Glasovi švicarskih listov

Bern, 14. aprila. Švicarski listi pišejo, da je uspeh osiženih sil zelo velik. Zopetno zavzetje Bardie je presenetilo vse kroge, kajti s tem so vsi načrti generala Wavela padli v morje. Dopisniki z balkanske fronte poročajo, da položaj jugoslovanske vojske sicer ni obupen, toda zelo nejasen. Jugoslovanske čete se skušajo umakniti v gore in tamkaj voditi guerila vojno.

Berlin, 14. aprila. V nemških vojaških krogih sodijo, da je dosesaj bilo 14 jugoslovanskih divizij onesposobljenih za boj.

Holandska Indija pretrgala diplomatske odnose z Madžarsko, Romunijo in Bolgarijo

Batavia, 14. aprila. Kakor poroča tržaški »Piccolo« je nova prekinitve trgovskih pogajanj z Japonsko znatno povečala nervoznost prebivalstva Holandske Indije. Japonci, ki prebivajo v Bataviji, prihajajo v množicah na konzulate in prosijo dovoljenja za potni list v domovino.

Vlada južne holandske Indije pa je pretrgala diplomatske stike z Madžarsko, Romunijo in Bolgarijo. (United Press).

Vichy, 14. aprila. V merodajnih krogih zanikujejo vesti tujeja radia, da bi japonske čete, ki so v Indokini, bile po številu večje, kakor pa je bilo dogovorjeno v septembru l. 1940.

Nevtralnostni pakt med Sovjeti in Japonsko

Moskva, 14. aprila. Včeraj je bil v Moskvi podpisan nevtralnostni pakt med Sovjetsko zvezo in Japonsko. Pakt ima štiri točke. V prvi točki se obe visoki podpisnici zavezujeta, da bosta spoštovali medsebojno ozemeljsko nedotakljivost. Druga točka določa, da bo ostala ena država podpisnica nevtralna, če bi bila od katere koli države napadena druga država podpisnica. Tretja in četrta točka določujeta tehnična določila za ratifikacijo in izvedbo tega pakta.

Razglas italijanske zasedbene oblasti

KOMANDA PEŠADIJSKE DIVIZIJE »ISONZO« GENERALNI ŠTAB

Vsemu prebivalstvu!

Italijanska vojska je zasedla vaše kraje.

Z današnjim dnevom prevzemam poveljstvo mesta Ljubljane z vso vojaško in civilno oblastjo.

Vaša lastnina, vaše šege in navade se bodo spoštovale, vendar naj nihče ne žali, niti ne napada oboroženih sil, ki v vaših krajih predstavljajo fašistično Italijo.

ODREJAM:

da vsa kdo (izvzemši policijsko stražo in žandarmerijo) — ki poseduje orožje ali municijo kakršne koli vrste, izroči to orožje ali municijo mestnemu poglavarstvu v Ljubljani, oziroma svojemu krajevemu pristojnemu občinskemu uradu do polnoči med nedeljo 13. t. m. in ponedeljkom 14. t. m.

Pri komur se bo po poteku tega roka našlo orožje ali municija, bo kaznovan po vojnem zakonu.

Nadalje odredjam, da ponoči od 21. do 5. ure ostane vsakdo doma. Zapustiti stanovanje je dovoljeno le osebam, ki imajo pismeno dovolilo. Taka dovolila bo izdajala zainteresiranim osebam gori navedena komanda. Tozadevne prošnje je vlagati pri kr. banski upravi dravske banovine.

Odredbe glede zatemnitve ostanejo v polnem obsegu v veljavi.

V Ljubljani, dne 12. aprila 1941-XIX.

Divizijski general, komandant mesta:
Federico Romero.

Italijansko vojno poročilo o zasedbi Ljubljane in Slovenije

Italijanski generalni štab poroča dne 12. apr.: Na julijski fronti smo zavzeli Jesenice v savski dolini, pot na Sušak in v Ziri. Naše čete so po zlomu sovražne obrambe večeraj popoldne zasedle mesto Ljubljano. Prodiranje se nadaljuje.

V okolici Zadra so naše zračne sile bombardirale protiletalsko obrambo in sovražne postojanke. Na letalskem oporišču Divulje, ki smo ga znova bombardirali, smo povzročili obsežne požare. Napadli smo sovražne oddelke strojníc in hidroplane. 6 hidroplanov je zgorelo, dva druga sta zbita. V Krškem kanalu smo napadli tri sovražne torpedovke. Ena je bila potopljena, druga pa je utrpela težko škodo.

Italijanske čete v Albaniji so po hudih bojih zasedle Debar in Ohrid na vzhodu istoimenskega jezera in vzele skupaj z nemškimi četami smer proti vzhodu. Ujeli smo mnogo sovražnikov in veliko količino orožja in vojnega materiala.

Nad Malto so nemška letala zbita v letalskih bojih tri britanska letala.

V Cirenajki se nadaljuje gibanje italijanskih čet; zasedli smo Ain el Gazala. Med posadko angleške letala, ki je bilo zbito, je tudi neki divizijski general. V Vzhodni Afriki so angleška letala napadla naše postojanke pri Džimi in prizadejala nekaj škode.

Nekje v Italiji, 13. aprila. Uradno vojno poročilo št. 310:

Italijansko poveljstvo javlja, da so italijanske čete zasedle Gospić in Knin. Proga Split — Karlovac je v glavnem v italijanskih rokah. V Albaniji, severno od Skadra, so naše čete odbile sovražni napad ter so prešle v protinapad in prizadevale sovražniku zelo težke izgube ter ujele 500 vojakov, več častnikov in veliko vojnega materiala. V isti akciji sta se 31. motorizirani regiment in Centauro divizija posebno odlikovala.

Na grškem bojišču je 9. armada strla odpor in prodra ob večerj v pokrajino Korče. Grške kolone so se umaknile in so neprestano pod ognjem strojníc naših letal, medtem ko naši bombniki bombardirajo njihove postojanke in zvezna pota. Most v Beratu je porušen. Naša letala neprestano bombardirajo v Kotoru vojaške objekte. V arsenalu so zanelili ogromne požare in povzročili eksplozije. Skladišče petroleja je razdejano. Na neki ladji je bil povzročen požar in neki rušilec je težko poškodovan. Na severnem skadarskem okraju naša letala bombardirajo in s strojnícami obdelavajo sovražne čete. Letališče v Mostarju je bilo ponovno napadeno. Napad je bil posebno močan in so naša bomba in lovska letala porušila dve letalski lop. zažgala skladišče bencina in poškodovala mestne naprave. Tudi letališče v Divuljah je bilo ponovno napadeno od naših lovskih letal, ki so potopila sovražno vodno letalo. V letalski bitki so naša letala sestrelila letalo tipa Gloster. Neko naše letalo se ni vrnilo. V noči od 13. na 14. april so

demška letala bombardirala pomorska oporišča in letališča na Malti. Zadet je bil en rušilec in neko letalo tipa »Hurricane« je bilo sestreljeno. V prvih urah je 14 naših lovskih letal obdelovalo letališče Micabba, kjer je bilo poškodovanih več letal.

V severni Afriki so italijanske in nemške čete zavzele mesto Bardia ter prispele do meje Cirenajke. V Tobruku se še ustavlja angleški oddelek, ki ga neprestano bombardirajo naša letala. Ujetnike še vedno preštavamo. Zajeli smo tudi veliko vojnega materiala.

V Vzhodni Afriki ni nič posebnega.

Izmenjava pozdravov med Mussolinijem in Hitlerjem

Rim, 12. aprila. Hitler je poslal Mussoliniju naslednjo brzojavko: »Duce! V trenutku, ko si italijanske in nemške čete na jugoslovanskem ozemlju prvič podajajo roke, Vas pozdravljam iz vsega srca kot zvest zaveznik. Adolf Hitler.«

Duce je odgovoril takole:

»Srečanje italijanskih in nemških čet na jugoslovanskem teritoriju znova potrjuje združenje naših sil in približuje skupno zmago. Sprejmite moje srčne tovariške pozdrave. Mussolini.«

Nemško vojno poročilo

Berlin, 14. aprila. Stefani. Nemško vrhovno poveljstvo poroča, da je bilo uničenih večji del sovražnih čet od nemške vojske. Ostanek Srbov se je podal v hribe ob Jadranskem morju, na katere pritiska nemška in italijanska vojska. Nemške čete so prekoračile Savo. V vzhodni Grčiji se operacije nadaljujejo po načrtu.

Zračno letalstvo je zelo delavno in bombardira kolone, ki se premikajo v pokrajini Belgrada, in zbirališča čet v okolici Banjaluke, nadalje letališča v Bosni in Hercegovini. Silni napad pa je bil izvršen na vojaške objekte v Sarajevu.

V severni Afriki so zavzeli trdnjavo Capuzzo in Sollum ob egiptovski meji. Med letalskim napadom na Malto sta bili sestreljeni dve sovražni letali in nek rušilec je bil zadet od bombe. Malteško letališče Luca in pristanišče La Vallette sta bili bombardirani. Neko angleško lovsko letalo je bilo sestreljeno. Ob angleški obali so potopili štiri parnike s kupno tonažo 33.000 ton, dva druga parnika pa sta bila poškodovana. Nemška podmornica je potopila angleško 10.000 tonsko pomožno križarko. Nemški motorni člani so sestrelili šest angleških ogledniških letal. Lovska letala pa so sestrelila štiri obrambne balone nad Doverom. Sovražnika ni bilo nad nemškimi ozemljem.

Berlin, 14. aprila. Rimski radio poroča: Nemško vrhovno poveljstvo poroča, da so nemške čete 13. aprila zavzele Belgrad, prestolnico Jugoslavije. Italijanske čete so zasedle Ljubljano. Pri Karlovcu so se sestale italijanske in nemške vojske. V Zagrebu so ujeli 22 generalov, med njimi dva armadna poveljnika, 30 častnikov in 1200 mož ter 100 topov, 13 letal, zajeli različno municijo in petrolejska skladišča.

Nemško letalstvo je razbilo 33 letal na letališčih v Bosni in Hercegovini.

Vsako zvišanje cen je najstrožje prepovedano

Vzlic neizmerni škodi, ki jo s tem povzročajo narodnemu gospodarstvu, in vzlic jasno objavljeni prepovedi nekateri brezvestni trgovci v teh dneh dvigajo cene življenjskim potrebščinam in drugim predmetom.

Zaradi tega ponovno in z vsem poudarkom opozarjam na določila uredbe o cenah (»Službeni list« št. 238-26-41), po kateri je vsako zvišanje cen blaga najstrožje prepovedano.

Vsi organi občnih upravnih oblastev I. stopnje, državna krajevna policijska oblastva, orožniki kakor tudi organi finančne kontrole, trošarinski uslužbenci in tržni nadzorniki morajo pod disciplinsko odgovornostjo najstrožje nadzirati izvrševanje določil te uredbe in vsak prestopek takoj prijaviti sodišču.

Vložilcu prijave, po kateri se izreče pravnomočna sodba, gre denarna nagrada od 20 do 2 odstotkov izrečene kazni.

Prodajalci, ki zahtevajo za blago višjo ceno od cene, ki je veljala 15. marca 1941., se kaznujejo z zaporom najmanj 15 dni in denarno od pet tisoč do sto tisoč dinarjev, v veliki prodaji pa s strogim zaporom najmanj treh mesecev in denarno od petdeset tisoč do enega milijona dinarjev.

Poleg kazni se izreče tudi odvzem blaga.

Ljubljana, dne 14. aprila 1941.

Ban:
Dr. Marko Natlačen s. r.

Vesti iz Hrvatske

Zagrebski radio poroča: Zaradi prometnih razmer se poglavar dr. Ante Pavelić ni mogel vrniti na Hrasko danes, marčev ob prišel pozneje. Njegov prihod bo pravočasno objavljen. — Hrvati mu bodo privedli slovesen sprejem. Za pomočnika notran. ministra je imenovan dr. Vukovac Stjepan.

Dr. Ante Pavelić je sprejel dopisnika nekoga italijanskega lista, kateremu je dal izjavo o sedanjem položaju na Hraskem, kakor tudi o bodoči ureditvi Hrasko. Dr. Pavelić je rekel, da so se Hrvati že tisočletja borili za samostojno hrasko državo. Za meje nove hrasko države je merodajen zgodovinski in narodnostni vidik. Naravna meja hrasko države je reka Drina. V panstavišnih krogih se je zadnje čase razširilo mnenje, da so Srbi in Hrvati en narod. To pa ni res, kajti Hrvati so poseben narod. Naše ozemlje je bogato in ima vse pogoje za samostojno narodno in državno življenje v novem evropskem redu. Hrvatski narod je v teh odločilnih dneh pokazal, da je zrel za samostojno politično življenje. Dr. Pavelić se je zahvalil za gostoljubnost, ki so je bili deležni hraski emigranti v Italiji.

Na vprašanje, kako bo urejena nova samostojna hrasko država, je dr. Pavelić odgovoril, da bo urjena pa avtoritarnem in totalitarnem načelu.

Ljubljana med prazniki

Letošnje velikonočne praznike je Ljubljana obhajala v izrednih razmerah. Na veliko soboto so se popoldne pojavile v mestu prve italijanske izvidnice, katerim je sledilo večje število italijanskega vojskovanja. Mesto je ohranilo staro lice. Prebivalstvo je ostalo mirno in dostojno, kakor se spodobi kulturnim ljudem. Na veliko soboto popoldne so bile cerkve polne vernikov, ki so z veliko pobožnostjo sledili zadnjim cerkvenim obredom velikega tedna. Popoldne so po vseh cerkvah obhajali vsajenje. Cerkve so bile polne vernega ljudstva, ki je kakor ostala leta, tudi letos prihitelo k tem lepim slovesnostim. Procesij letos ni bilo v Ljubljani. Vse slovesnosti so bile opravljene v cerkvah. Pa je bilo tudi tam lepo in ni manjkalo lepega velikonočnega razpoloženja. Vreme je bilo lepo na velikonočno nedeljo in na velikonočni ponedeljek. Po stari navadi so ostali ljudje na velikonočno nedeljo bolj doma, v ponedeljek pa so obiskovali znanca, drugi pa so šli na kraje izlete. Po večerih je bila Ljubljana še naprej zatemnjena. Po devetih večerih ni bilo več mnogo občinstva v mestu na ulicah. Ljudje so ostali doma in so se v ožjem domačem krogu pomenkovali o tem in onem. Mnogi so bili veseli, da nam je Bog prihranil večje vojne grozote.

Nemška armada v Celju

Celjani so te dni dokazali, da so zreli dogodkom, ki so prišli nad našo demovino. Mirno so sprejeli razglas mestnega župana dr. Voršiča, ki je pozval vse prebivalstvo na velikonočni četrek, da mirno sprejme tuje čete, ki so se pomikale po vseh cestah po Savinjski dolini in celjski kotlini proti našemu mestu. V Celju se je na pobudo dr. Voršiča sestajal skupno posvetovalni odbor, v katerem so bili povabljeni poleg vseh slovenskih političnih skupin tudi zasopniki nemške manjšine, med njimi dr. Riebl, dr. Miglič, Zangger, Weren ml., Vošnjak in drugi. Nemške čete je nemška skupina pričakovala na veliki četrek, ko so prihajale iz Šoštanja in Vitanja telefonične vesti, da se pomikajo motorizirane čete proti Celju. V soteski pri Socki blizu Vitanja pa je ustavil nemške čete jugoslovanski bataljon in vnela se je borba, ki je nekoliko zadržala prve nemške čete.

Prihod Nemcev

Na veliki petek popoldne so se v mestu pojavile prve italijanske izvidnice, katerim je sledilo večje število italijanskega vojskovanja. Mesto je ohranilo staro lice. Prebivalstvo je ostalo mirno in dostojno, kakor se spodobi kulturnim ljudem. Na veliko soboto popoldne so bile cerkve polne vernikov, ki so z veliko pobožnostjo sledili zadnjim cerkvenim obredom velikega tedna. Popoldne so po vseh cerkvah obhajali vsajenje. Cerkve so bile polne vernega ljudstva, ki je kakor ostala leta, tudi letos prihitelo k tem lepim slovesnostim. Procesij letos ni bilo v Ljubljani. Vse slovesnosti so bile opravljene v cerkvah. Pa je bilo tudi tam lepo in ni manjkalo lepega velikonočnega razpoloženja. Vreme je bilo lepo na velikonočno nedeljo in na velikonočni ponedeljek. Po stari navadi so ostali ljudje na velikonočno nedeljo bolj doma, v ponedeljek pa so obiskovali znanca, drugi pa so šli na kraje izlete. Po večerih je bila Ljubljana še naprej zatemnjena. Po devetih večerih ni bilo več mnogo občinstva v mestu na ulicah. Ljudje so ostali doma in so se v ožjem domačem krogu pomenkovali o tem in onem. Mnogi so bili veseli, da nam je Bog prihranil večje vojne grozote.

Če je bila po vsem mestu najlepša disciplina. Ob četrti na dvanajst se je pripeljal z motorjem prvi nemški vojak, takoj pohitel na mestno poglavarstvo, postavil oddajni radijski aparat ter naznanil motoriziranim nemškim četam v Zalec, da je mesto odprto. Na mestnem poglavarstvu je zaploplala nemška zastava. Nasproti prihajajočim edincem so se odpeljali kot parlamentarci okrajni načelnik dr. Zobeč kot zastopnik g. bana dr. Marka Natlačenca in jugoslovanski častnik Subic v uniformi. Nekaj minut potem so privozile v mesto po vseh celjskih ulicah motorizirane nemške čete. Na vseh hišah, ki so last nemške skupine, so zaploplale zastave.

Nemška skupina je prihajajoče čete pozdravljala s pozdravom »Heil Hitler« in »Sieg Heil«! Celjsko občinstvo se je dostojno zadržalo in se je odzvalo pozivu mestnega župana dr. Voršiča. Nemški vojaki so bili pogoščeni s pomarančami, pižavo in drugimi velikonočnimi dobrotami. Vse trgovine so bile zaprte. Čete so prihajale vse popoldne in kmalu zasedle vse najvažnejše točke v Celju in okolici. Poveljstvo mesta je prevzel stotnik Hörl, ki je določil za svoj stan prostoro županstva Celja na mestnem poglavarstvu. Domača policija in pomožna straža je držala v mestu najlepši red. Čete so prihajale pozno v noč, mnoge pa odhajale tudi naprej proti Zidanemu mostu.

Na velikonočno soboto je izdal poveljnik mesta stotnik Hörl povelje, da oddajo vsi prebivalci odožje do 5 popoldne v vojašnicah. Ukazana je bila tudi stroga zateknitev in policijska ura ob 9 zvečer po našem času. Že v soboto pa so se kazali na celjskih cerkvah in tudi javnih urah pomaknili za eno uro naprej.

Velikonočni obredi so bili v vseh celjskih cerkvah opravljeni ob veliki udeležbi našega ljudstva, verskim slovesnostim pa so prisostvovali tudi mnogi nemški vojaki.

Številne naše orožnike so pozvali na mestno poglavarstvo, kjer jim je poveljnik Hörl izdal izkaznice, da se vrnejo na svoje redne postaje za vzdrževanje reda. Člani Kulturbunda, pa tudi mnogi Slovenci, so pomagali pri pomožni službi in šli kolikor mogoče na roko častnikom in podčastnikom, da so dobili prenočišča v udobnih stanovanjih, ne samo pri celjskih Nemcih, temveč tudi pri Slovcih. Člani Kulturbunda opravljajo svojo službo mirno in dostojno.

Na velikonočno nedeljo so odpeljali iz Celja že prvi vlaki proti Maribru, Ljubljani, Zagrebu in Savinjski dolini. Povsod vlada red in mir.

Vlagatelj Poštne hranilnice

Poštna hranilnica v Ljubljani dolguje svojim lastnikom čekovnih računov približno 12 milijonov dinarjev, lastnikom hranilnih knjižic, ki imajo domičil na njenem področju, pa kakih 90 milijonov dinarjev, skupaj torej okrog 282 milijonov din.

Za kritje teh terjatev ima na svojem področju naložb v znesku približno 217 milijonov dinarjev, dočim se ostalo kritje za te terjatve nahaja pri centrali v Belgradu.

Poštna hranilnica je od 24. marca t. l. dalje za izplačilo 54% čekovne imovine porabila vsa likvidna sredstva in predstavlja zgoraj navedeno kritje večji del srednje- in dolgoročne naložbe, ki so popolnoma sigurne, a se dajo le polagoma vnovčiti. Zaradi prekinjenih zvez s centralo tudi ne more dobiti potrebnih dotacij za nemoteno nadaljevanje svojega poslovanja.

Zato bodo vsem lastnikom čekovnih računov po uredbi g. bana z dne 12. t. m. od 15. aprila 1941 dalje na razpolago samo vsa nova od vstetega tega dne dalje izvršena vplačila, dočim se bo stara čekovna imovina in vse hranilne vloge izplačevale po izplačilnem načrtu, ki se izdeluje in ga bo odobril g. ban, pri čemer se bodo v prvi vrsti vpoštevale hranilne vloge in imovina socialno šibkejših in potrebnejših slojev.

Velika noč v Vatikanu

Rim, 14. aprila. V soboto zjutraj je generalni vikar vaticanskega mesta blagoslovil papežev prostoro; župnik pa je blagoslovil prostoro, v katerih prebivajo kardinali Maglione, Cremonesi, Canale in Mercati, med tem ko so ostali duhovniki blagoslovljali stanovanja meščanov, urade in vojaške prostoro. Na Veliko noč ob 1 popoldne je sv. oče papež Pij XII. dal svoj blagoslov »Urbi et Orbis« po vaticanskem radiu; prenašale pa so ga tudi vse postaje radia »Eiarc«.

Slovesnosti na veliki petek v Španiji

Madrid, 14. aprila. V Madridu so bile velike slovesnosti na veliki petek. Ljudstvo je šlo v procesijah po mestu. Ob 10 zvečer je bila tradicionalna procesija »Molka«, ki je od padea monarhije še ni bilo. V procesiji so bila zastopstva oblasti in vojske ter vseh kulturnih in prosvetnih ustanov. Procesija je bila razkošno razsvetljena in je trajala od prvih jutranjih ur.

Novi francoski poslanik odpotoval v Moskvo

Viehy, 14. aprila. Novi francoski poslanik v Moskvi Gaston Bergery je odpotoval na svoje novo službeno mesto. Pred odhodom se je poslanik dal časa razgovarjal z maršalom Petainom, z admiralom Darlanom in s sovjetskim poslanikom v Franciji Bogomolovjevim.

Največja lokomotiva

V zadnjem času so delali na švicarskih železniških progah poskusne vožnje z največjo lokomotivo na svetu. Gre za lokomotivo na električni pogon, ki razvija 12.000 ks, tehta pa 235 ton, je dolga 54 m in lahko spravi 770 ton z brzino 75 km na uro po gotthardski prog. Največja njena brzina pa znaša lahko 110 km na uro.

Brezžična služba v vojni

Radiotelegrafist je v zvezi z letalsko in poročevalsko službo važna oseba. Njega naloge so mnogostranske. Tu imamo pred vsem »stalnega« radiotelegrafista, ki ureja in upravlja brezžično službo za zračno oboroženo silo na tleh. Ti radiotelegrafisti so združeni v popolnoma motorizirane stotnije in sprejemajo z najhitrejšo prilagoditvijo k danemu položaju in do dovršitve telefonskih in brzajavih zvez poročevalsko službo med poveljniki ter letališči.

»Krovnik« radiotelegrafist na letalu pa je nad vse pomemben činitelj za aparat sam in za njegovo posadko. Njegova naloga ni samo ta, da kot tehnični specialist obvlada s popolno sigurnostjo svoje aparature, temveč more postati v primeru napada tudi strelec. Kot radiotelegrafiste na letalih potrebujejo torej moze, ki so vsak čas pripravljeni, da zamenjajo Morseove tipke z ročajem strojnice. Takšni moze se izšolajo v več etapah. Ko so opravili tečaj za radiotelegrafijo na tleh in v letalu, se morajo izvežbati še kot letalski streliči.

Največja japonska družina

Kakor poročajo iz Tokija, so nedavno iztaknili v vasi Furuiki, v prefekturi Hyogo, neko družino, ki je brez dvoma največja na Japonskem.

Poglavar družine Hairoemon Hattori je star 100 let. Njegova žena Tohe Hattori pa ima 90 let.

V hiši teh dveh prebiva — po stari japonski šegi — še 61 letni najstarejši sin Tarokichi Hattori s svojo ženo Kane. Ta zakonska dvojica ima pet otrok, sva in štiri hčere. Sin Jaji Hattori, ki ima 31 let, je oče treh otrok, ki pripadajo torej že četrtemu rodu. Stari Hattori ima tedaj 48 pravnukov. Koliko je pa vseh članov družine, všteti otrok, vnukov in žena, pa sploh še niso doznali.

Še bolj važno kot je število članov te družine, je pa to, da v poslednjih 50 letih — torej v pol stoletju — ni še nihče tega rodu umrl in tudi ni bil nihče resno bolan! Stoletni Hattoroemon in njegova žena sta tako privezana na svojo grudo, da sta samo enkrat odšla iz svojega rojstnega kraja, in sicer na božjo pot k boginji Iši. A tudi to pot sta peš opravila. Leta 1935 so v čast poglavarju te družine blizu hiše postavili spomenik.

Veter bo gnal automobile

Danski tehnik Ellerhammer je napravil nov izum, ki obeta postati pomemben posebno v teh časih, ko povsod primanjkuje bencina. Motor v svojem avtomobilu je vzletel proč ter ga nadomestil z akumulatorjem. Na streho vozila pa je postavil vetrni motor, ki ga je mogoče med vožnjo sneti. Ko je vožnje konec, obrne avto proti vetru in vetrni motor prične polniti akumulator. Poskusi so pokazali, da je mogoče s 16 urami zbiranja vetra« doseči dve uri vožnje. Strokovnjaki se za izum zelo zanimajo.

Kako najbolje jemo?

Človek obeduje v našem nervoznem času čedalje bolj v ugodnih primerih sede, v mnogih primerih pa kar stoje. To seveda ni zelo priporočljivo, vsaj mnogi biologi in zdravniki nas svarijo pred tem. Navajajo primer starih Rimljanov in sploh ljudstev iz starega veka, ki so menili, da je najbolje, če med jedjo ležiš. Na ta način se prične namreč prebava v miru.

Nov grob

† V Ljubljani je umrl po kratki in hudi bolezni g. Stanko Milavec, strojnik Jugoslovanske tiskarne. Pogreb se je vršil na velikonočni ponedeljek ob pol 5 popoldne z žal na pokopališče k Sv. Križu. Na njegovi zadnji poti so ga spremlili številni stanovski tovariši in zastopniki Jugoslovanske tiskarne, kar je zgovoren dokaz, kako priljubljen je bil pokojni Stanko. Naj mu sveti večna luč, njegovi soprog in otrokoma ter ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje!

I Učenci meštanske šole na Prulah dobe letošnja izpričevala v torek popoldne od 8 dalje, zamudniki pa tudi še v sredo ob istem času. S seboj naj prineso po 12 din za kolek in tiskovino in pa knjige, ki so jim bile izposojene iz podporne knjižnice. Ravnatelj.

Rim, 14. aprila. Stefani: Agencija Reuter je danes dvakrat objavila, da so srbske čete zavzele Drač. Pooblaščenim krogi v Rimu to poročilo odločno zanikajo, rekoč, da je ta vest brez vsake podlage.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Jože Kramarič. Izdajatelj: Jože Sodja. Urednik: V. Centič.

Vsem sorodnikom in znanecem naznanjamo tužno vest, da nam je danes ob 2 po kratki bolezni umrl dragi oče, brat, stric, gospod **Ivan Lenarčič** posetnik in gostilničar. Pogreb nepozabnega bo v sredo, dne 16. t. m. ob 9 dopoldne iz Nove vasi na farno pokopališče. Novavas, dne 14. aprila 1941. Marija, žena; Milka, Ivo, Stane, Drago, otroci; Mimi, pastorka.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani naznanja žalostno vest, da je po kratki in hudi bolezni umrl gospod **Stanko Milavec** tiskarski strojnik. ki je vestno in marljivo deloval v naši tiskarni. Pogreb se je vršil na velikonočni ponedeljek ob pol petih popoldne z žal na pokopališče k Sv. Križu. Blag mu spomin! V Ljubljani, dne 14. aprila 1941.

Grazia Deledda: **Marianna Sirca** Sardinska povest. Še pred zoro je bil v zavetišču. Simona ni bilo, a tudi on je pustil vrvice, zavezano ob lestvico, pepel, ki se je kadil in dišal po masti, kosti, vsepovsod raztresene, in ostanke jedi. Vse to je Costantinu jasno govorilo, da so bili v jami med njegovo navzočnostjo drugi tovariši, ki so se gostili ali pa kovali zaroto. Ves truden se je usedel k ognju, pokritim s pepelom; občutil je silovito jezo, ki se je polagoma spremenila v veliko žalost. Zabel je sam s seboj govoriti in se pogovarjati z Marianno, kot da bi ga sledila do jame in ga tam poslušala. »Ali ga vidiš? Varal sem te. In Bog vedi, če bi ti izgovorila tisto besedo, ako bi poznala vso resnico! Saj resnice sploh ne poznamo. Ti misliš, da te Simone pusti zaradi ljubezni, zaradi šibkosti, a te pusti zaradi ničemurnosti, mogoče zaradi junaštva... Kdo pozna resnico? Nesrečnica! Jaz ti nisem povedal ničesar. Nisem ti povedal, da so se vrnil tisti trije, ki so iskali Simona pred letom; da so se mu prilizovali in hlinili. Najmlajši med njimi, Bantine Fera, se je smejal, ko je zvedel, da je Simone zaljubljen, ter je pljunil z zaničevanjem, ko je čul, da se bo Simone skrivaj poročiti in se javiti sodnji. Vidiš, zakaj te Simone pustil: sramuje se svoje ljubezni! Koliko sem mu pridigoval in koliko govoril: Simone, pazi na svojo vest! Simone, ne onesreči ženske, ki te ljubi! Dokler sva bila sama, se je mojim pridigam smejal; on je močnejši od mene ali pa si domišlja, da je močnejši. Razume se, da je poslušal le lastne želje. A ko je prišel Bantine Fera, ki je močnejši od njega, se je uklonil. In da je hlinil tudi sebi, da je on močnejši, se je kar opravičeval, da ni vedel, kaj je delal, da je bil očaran, da si ga ti očarala, a da boče biti sedaj

svoboden, močan in velikodušen. Ker je Bantine Fera pustil žensko, — ki ni veljala niti toliko, kolikor odrezan noht Marianne, — te tudi on zapusti. A te ljubi, Marianna! In kdo bi te ne ljubil? Če bi velikan stopil raz goro, bi se pred teboj poklonil. A on hoče posnemati Bantine Fera; v svojem posnemanju pa tretirava: beži pred njim kot pes pred konjem. Marianna, ki je bila v jami vsa bleda in mirna, z obrazom med rokama, je ponavljala besede: »Z moje strani mu reci, da je podleže!« »Rekel mu bom!« Costantino se je zavedal, da svojemu tovarišu ne bo mogel jasno govoriti, in sicer ne mogoče zavestno, pač pa iz jeze, ker ga ni čakal, ker je vedel, da je v družbi tistega, ki je postal njegov prijatelj. Zopet je jokal in trpel zaradi njega. Končno ga je premagala zasanost. Simone ni bil daleč. Vedno je sledil Bantine Fera v njegovih podjetjih, a odkar sta se bila srečala, je bilo to pot prvič, da ni šel z njim. Bantine Fera je bil prav razbojnik, brezvesten in krut. K cilju je šel naravnost: kar je hotel, je izvršil in naj bi se pri tem zgodilo kar koli. Nekoga je ubil, da se maščuje nad njim zaradi prestale krivice; ni kradel in ubijal iz prepričanja in niti zato, da išče svojo pravico, pač pa, ker ga je gnal k razbojništvu nagon. Izmed tovarišev je bil najmlajši, a vse je vodil in obvladal. Simone, ki je Costantina pričakoval, je hotel zbežati pred njim; delal se je bolnega, a je bil v resnici bolan. Mučila ga je negotovost, mučila ljubezen in pekla ga je vest. Ulegel se je na pečino, da bi opazoval Costantinovo povratek; spomnil se je zore, ko se je vrnil iz Soteske. Skušal je pregnati misli na Marianno. »Misli ti na žensko, zaradi katere mora človek žrtvovati svojo prostost,« je dejal Bantine Fera, »je šibkost.« In zdelo se mu je, da misli nanjo z mržnjo v srcu in kot da bi ona vedela, za katerega njegovih minulih zločinov, ga zato obvlada,

in kljub ljubezni, ki jo čuti zanj, ga smatra za slabša. In vendar ga je njena misel dvigala in dvigalo ga je njeno hrepenenje. In zopet je bil razdražen. Mučila ga je razdvojenost, bil je s seboj nezadovoljen. Zdelo se mu je, da obstoji iz dveh polovic: ena polovica sledi vedno Bantine Fera, se udeležuje vseh njegovih podjetij in vseh njegovih pridobitev, krade z njim denar in blago, lastnino drugih in beži z njim pred zasledovalci. Druga polovica kleči v svoji ljubezni in v svojem trpljenju pri Marianni ter pretaka solze v njenem naročju. Iz te bolesti in iz tega trpljenja se je izcimila njiju prava sreča. Te dve polovici sta se med seboj bojevali, psovali in trpeli; dvignili sta se in ponovno padali. Utrjena zaradi neprestane borbe sta bila na dvig in padeč vedno pripravljena. Ko je opazil, da se je Costantino vrnil, ni šel v jamo; ni hotel kazati svoje šibkosti in niti da bi čakal nanj. In vendar je čakal z utripajočim srcem, da bi ga tovariš iskal. Ker pa se Costantino ni zganil, se je zaradi njegove brezbriznosti jezil. V jamo je stopil šele takrat, ko je zora belila vrhove dreves in ko se je luna razčvela kot narcis v vodnjaku. Costantino je mirno spal. Okoli zapestja je imel zavrt rožni venec; da bi ga Simone zbudil, je vlekel za križec. Nepremična roka se je zganila in dvignila, kot bi se bila ona najprej zbudila. Simone se je v mislih že veselil in čakal, da mu bo tovariš opisoval Mariannino trpljenje in, kdo ve, mogoče tudi kako ga ona obhčuje. Tedaj se je postavil — kot pritličje njemu enakemu roki — s puško ob strani, vžbočil prsi in položil roki na kolena. Tak, s hlinjeno mirnostjo v obrazu, z bleščočimi se lasmi zaradi dnevnih luči, ki je razsvetljevala jamo, in z napol odprtimi očmi, ki so zviška gledale na prebujajočega se tovariša, je slišil prividu. Ko je videl, kako se Costantino lenobno pre-

buja, ga je v grlu dušila jeza. Zdelo se mu je, da dela nalašč in da se pri tem zabava. A čim več se je oni obotavljal, tem več se je ta silil, da je ostal miren. Toda Costantino je nenadoma odprl oči in se usedel. Prestrašiti ga je hotel s svojo naglico. Simone pa je skušal, da bi se smehljaj. Toda resni tovarišev obraz ga je opozoril, da je vsaka šala odveč. Na obraz mu je legla senca hrepenenja in nejevolje; stisnil je zobe in ni se mogel več zdržati. »No, ali so ti dali piti vodo, da boš dolgo spal? Budačo, govori!« Costantino ga je gledal, kot da bi ga videl prvič. In resnično, Simone se mu je zdel drugačen, dozdeval se mu je manjši in da mu ni vlivl več ne strahu in ne spoštovanja. Stal je pred njim takšen, kot ga je razgalila Marianna z eno samo besedo. »Kje si bil?« je strogo vprašal. »Kaj pa te briga? Sedaj sem tu. Govori torej! Ali si jo videl?« »Videl sem jo.« »Kje? Doma?« »V njeni hiši v Soteski.« »Ah, v Soteski!« se je Simone začudil. Treptanje luči in tresljaji glasov, prihajajoči od zunaj, so mu vdrli v srce. Dal je roke raz kolena, čepico je potisnil globoko na čelo in glavo je povesil. »Zakaj v Soteski?« je vprašal tibo, kot bi govoril sam s seboj. »Ker je bila bolna, je šla na deželo, da bi se popravila.« »Ah, bila je bolna!« je rekel zamišljeno, toda v hipu se je zdelo, da se svoje zmede sramuje. »Bele!« je vzkliknil in položil roke zopet na kolena, »ženske imajo vedno kaj, ali pa se hlinijo.« »Simone, Marianna ni takna kot so druge in nima potrebe, da bi se pretvarjala.« »Ah, mož! Costantino Moro, zdi se, da si se zaljubil.« »Marianna ni ženska zame!«